

Cyfenw Surname
Enwau Eraill Other Names

Rhif y Ganolfan Centre Number

Rhif yr Ymgeisydd Candidate Number
0

TGAU – NEWYDD

3020U40-1

CYMRAEG AIL IAITH – Uned 4
WELSH SECOND LANGUAGE – Unit 4
DISGRIFIADOL, CREADIGOL A DYCHMYGUS

DYDD GWENER, 10 MAI 2019 – BORE
 FRIDAY, 10 MAY 2019 – MORNING

1 awr 30 munud
 1 hour 30 minutes

Adran	Cwestiwn	Marc Uchaf	Marc yr Arholwr
A	1.	10	
	2.	4	
	3.	5	
	4.	9	
	5.	10	
B	6.	15	
	7.	17	
C	8.	5	
	9.	25	
Cyfanswm			

CYFARWYDDIADAU
INSTRUCTIONS

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio pensil na beiro gel. Peidiwch â defnyddio hylif cywiro.
 Use black ink or black ball-point pen.
 Do not use pencil or gel pen.
 Do not use correction fluid.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Write your name, centre number and candidate number in the spaces at the top of this page.

Atebwch **bob** cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.
 Answer **all** questions in the spaces provided.

Os nad oes digon o le, defnyddiwch y dudalen barhad yng nghefn y llyfryn. Rhaid rhoi rhif y cwestiwn ar gyfer unrhyw waith sy'n cael ei ysgrifennu ar y dudalen barhad.
 If you run out of space, use the continuation page at the back of the booklet. Question numbers must be given for all work written on the continuation page.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill.
The use of dictionaries or any other resources is forbidden.

GWYBODAETH
INFORMATION

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.
 The number of marks is given in brackets at the end of each question or part-question.

Mae'r marciau ar gyfer cywirdeb mynegiant o fewn y cwestiynau yn cael eu nodi fel a ganlyn: (✓ = 2) ac ati.

Marks awarded for accuracy of expression within the questions are indicated as follows: [✓ = 2] etc.

MAY193020U40101

Adran A

A1. Darllenwch y proffiliau isod a chwblhewch y tabl.
Read the profiles below and complete the table.

[10]

Katya 	Hoffi – ysgol	Celf, Cymraeg a drama
	Ddim yn hoffi – ysgol	Gwersi ymarfer corff a gwaith cartref
	Hoff fwyd	Byrger, sglodion, creision, wyau a ffa pob
	Cas fwyd	Ffrwythau, pys, brocoli a bresych

Patrick 	Hoffi – ysgol	Gwersi ymarfer corff a mynd i'r clwb chwaraeon amser cinio
	Ddim yn hoffi – ysgol	Cerddoriaeth a hanes, ond yn hoffi'r athro
	Hoff fwyd	Cig, bwyd iach a siocled weithiau
	Cas fwyd	Ffa pob, banana

(i) Ticiwch (✓) y bocs cywir.

[4]

	Katya	Patrick
Hoffi celf?		
Hoffi'r athro hanes?		
Ddim yn hoffi cerddoriaeth?		
Ddim yn hoffi ymarfer corff?		

(ii) Pa un sy'n gywir? Tanlinellwch (*underline*) un ateb. [2]

- Mae Katya yn hoffi bwyta bwyd iach.
- Mae Katya yn hoffi bwyta ffrwythau a llysiau.
- Dydy Katya ddim yn hoffi bwyta llysiau gwyrdd.

(iii) Pa un sy'n gywir? Tanlinellwch (*underline*) un ateb. [2]

- Mae Patrick yn hoffi byw bywyd iach.
- Dydy Patrick ddim yn hoffi bwyta cig.
- Dydy Patrick ddim yn hoffi siocled.

(iv) Patrick ydy'r person mwyaf iach. Pam?

(a) [1]

(b) [1]

A2. Darllenwch beth mae George North ac Elinor Barker yn dweud am fwyta'n iach.
Read what George North and Elinor Barker say about eating healthy.

[4]

George North

Diwrnod iach heddiw.
I ginio bwytais i reis
efo cig gwyn a llawer o
lysiau fel ffa pob – dw i
angen y protein!
I swper es i i *Nandos*
a bwytais i gyw iâr
plaen efo salad. Yfais
i smwddi iach hefyd
achos mae'n bwysig
iawn bwyta bwyd iach.
Penwythnos nesa –
mynd i *Nandos* eto
achos fy hoff fwyd ydy
cyw iâr!

Elinor Barker

I frechwast bore 'ma bwytais i dost gyda
llawer o jam – sôn am flasus. I ginio es i i'r
dafarn gyda fy mam. Ces i fyrger ac i bwdin,
bwytais i gacen siocled – dw i'n dwlu ar
gacennau siocled.

Yn fy marn i mae'n iawn bwyta bwyd melys
weithiau.

Yfory – beicio i losgi calorïau.

(i) Atebwch y cwestiynau isod.

[4]

	George North	Elinor Barker
Bwyta i ginio?		
Barn am fwyta'n iach?		

A3. Ysgrifennu

[3 + ✓ = 2] = [5]

Dyma Rhian, mae hi'n afiach. Mae hi eisiau gwella ei ffordd o fyw.

- (i) Gofynnwch gwestiwn iddi am ei deiet. [1]
Ask her a question about her diet.

.....

- (ii) Dywedwch sut rydych chi'n cadw'n iach. (Brawddeg llawn) [1 + ✓ = 1]
Say how you keep healthy. (Full sentence)

.....

.....

- (iii) Rhowch gyngor i Rhian ar sut i fod yn iach. (Brawddeg llawn) [1 + ✓ = 1]
Give Rhian advice on how to be healthy. (Full sentence)

.....

.....

A4. Darllenwch y gerdd yn ofalus.
Read the poem carefully.

[9]

Ffasiwn ddillad – Sandra Anne Morris

Mae mam yn prynu dillad o Matalan i mi,
A finna bron â drysu, isio pethau JD.
Hen grysau-T sy'n hongian a jîns henffasiwn blêr,
Plîs ga'i fod yn trendi, ac edrych fel y sêr!

Ga'i dop Adidas newydd, a throwsus Puma, cŵl?
Bydd pawb yn edrych wedyn, pan fydda i'n chwarae pŵl.
Ga'i 'sgidiau Reebok llachar, a chap ffasiynol, du?
Y ffordd dwi'n edrych rŵan, adawa i byth mo'r tŷ!

Plîs mam, gawn ni fynd i siopa lawr i'r dre,
Neu gwell fyth, ga'i edrych be sydd ar y we?
Dwi'n addo peidio swnian, a pheidio bod yn hir,
Ac yn fy nillad newydd ga'i sws gan Siwan Fflur!

Dan Deimlad, Dan Chwerthin – Cerddi Lloerig

Geirfa:

drysu – *going mad*

isio/eisiau – *want*

blêr/anniben – *untidy*

adawa i – *leave*

swnian/conan – *moaning*

(i) Nodwch yn y grid y dillad mae'r person yn hoffi a ddim yn hoffi gwisgo.

[4]

Hoffi gwisgo	Ddim yn hoffi gwisgo

(ii) Ticiwch yr ateb cywir.

[3]

Mae'r gerdd yn sôn am fynd ar wyliau.	Cywir	Anghywir
Mae'r person yn hoffi gwisgo jîns hen ffasiwn.	Cywir	Anghywir
Hoffai'r person fynd i siopa gyda'r fam?	Cywir	Anghywir

(iii) Mae ffasiwn yn bwysig i'r person yn y gerdd.

Ydych chi'n debyg i'r person?

..... [1]

Sut? Rhowch reswm. (Rhaid dewis ffaith o'r gerdd.)

.....
..... [1]

A5. Ysgrifennu

[5 + ✓ = 5] = [10]

Mae'r gerdd yn sôn am ffasiwn a siopa. Ydy dilyn ffasiwn yn bwysig i chi? Ysgrifennwch **yn Gymraeg**.

- Pa siopau ydych chi'n hoffi? [1]
- Gyda phwy ydych chi'n siopa? [1]
- Beth brynoch chi ddiwethaf? [1]
- Ydych chi'n hoffi siopa ar y we? Pam? [2]

*The poem discusses fashion and shopping. Is following fashion important to you? Write in **Welsh**.*

- Which shops do you like? [1]
- With whom do you go shopping? [1]
- What was the last thing you bought? [1]
- Do you like shopping online? Why? [2]

A6. Ysgrifennu

[8 + ✓ = 7] = **[15]**

Mae llawer o bobl yn defnyddio technoleg i wneud llawer o bethau gwahanol heddiw. Ysgrifennwch Blog yn **Gymraeg** yn trafod technoleg.

Rhaid i chi ysgrifennu am y canlynol:

- Sut mae pobl ifanc yn defnyddio ffonau symudol. [2]
- Y problemau mae technoleg yn gallu achosi e.e. y gost, pwysau cyfoedion. [3]
- Sut mae technoleg yn helpu yn y gweithle. [3]

Lots of people use technology to do many different things these days. Write a Blog in Welsh discussing technology.

You must write about the following:

- *How young people use mobile phones.* [2]
- *The problems technology can cause e.g. the cost, peer pressure.* [3]
- *How technology helps in the workplace.* [3]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

09

**Trowch y dudalen.
Turn over.**

3020U401
09

Adran B

B7. Darllenwch beth mae'r bobl yma yn dweud am y pwysau sydd ar bobl ifanc heddiw ac yna atebwch y cwestiynau **yn Gymraeg**.

Read what these people say about pressure on young people today and then answer the questions in Welsh. [17]

Tahneen – 16 oed

Mae gen i broblem! Mae fy ffrindiau yn dweud "Rhaid i ti brynu dillad ffasiynol!". "Rhaid i ti wisgo colour drud!" Does gen i ddim llawer o arian a dw i ddim yn gallu fforddio dillad *Jack Wills* a *Hollister*. Mae bywyd yn anodd weithiau.

Ben – 22 oed

Ydy, mae ysmegu yn afiach ond dw i'n ysmegu bob dydd. Hoffwn i stopio achos mae'n ofnadwy a dw i ddim yn gallu rhedeg yn hir cyn colli fy ngwynt. Dw i'n gaeth i nicotîn a dw i ddim yn gallu stopio – dw i wedi trio! Mae fy ffrindiau yn meddwl bod ysmegu sigarêts a sigarêts electronig yn cŵl – dw i'n anghytuno! Hoffwn i siarad gyda rhywun i gael cyngor ar sut i roi'r gorau iddi.

Mrs Thorne – 56 oed

Mae'n bwysig bod pobl ifanc yn gwneud yn dda yn yr ysgol er mwyn dysgu sgiliau newydd, cael lle mewn coleg neu i gael gwaith ar ôl gadael ysgol. Mae llawer o ddisgyblion yn fy ysgol i yn ddiog iawn! Rhaid i ddisgyblion weithio'n galed mewn gwersi ac wrth wneud gwaith cartref. Mae'n bwysig bod yn drefnus a pheidio gwastraffu gormod o amser gyda ffrindiau yn gwneud pethau dibwynt fel mynd i glwb ieuentid. Yn fy marn i, yn yr ysgol mae pobl ifanc yn dysgu sgiliau pwysig, dim wrth fynd i glwb neu wrth wneud gwaith rhan-amser!

Llinos – 17 oed

Haf nesaf hoffwn i fynd ar wyliau i Sbaen gyda fy ffrindiau i ddathlu diwedd fy arholiadau Lefel A. Ond, mae fy rhieni eisiau i fi fynd i Disney World yn Florida ar wyliau teulu arbennig. Mae'n annheg achos rydw i'n ddigon hen i fynd ar wyliau efo pwy bynnag hoffwn i. Mae'r syniad o fynd ar wyliau efo fy chwaer fach yn hunllefus! Mae fy ffrindiau wedi talu £100 yn barod ond mae fy rhieni yn gwrthod rhoi arian i fi. Mae gen i waith rhan-amser ond dydw i ddim yn ennill digon o arian i dalu am y gwyliau. Bydd gwyliau i Sbaen yn rhatach na gwyliau i Florida felly, beth ydy'r broblem?

(i) Ticiwch (✓) yr ateb cywir.

[4]

Beth ydy problem Tahneen?	Gormod o waith ysgol	Dim arian	Yfed alcohol	Cymryd cyffuriau
Beth ydy problem Ben?	Ysmygu	Dim arian	Pwysau cyfoedion	Tensiwn yn y teulu
Beth ydy problem Mrs Thorne?	Pobl ifanc yn ddiog yn yr ysgol	Dim digon o amser sbâr	Athrawon	Cymryd cyffuriau
Beth ydy problem Llinos?	Gwaith cartref	Dim eisiau mynd ar wyliau efo'r teulu	Ffraeo efo ffrindiau	Athrawon

(ii) Yn eich barn chi, pwy sydd gyda'r problem fwyaf?

[1]

(iii) Beth ydy'r problemau?

(a)

[2]

(b)

[2]

(iv) Pa gyngor (*advice*) fydddech chi'n ei roi i'r 4 person?

Tahneen:

[2]

Ben:

[2]

Mrs Thorne:

[2]

Llinos:

[2]

B8. Ysgrifennu**[5]**

Mae Mrs Thorne yn dweud “Yn yr ysgol mae pobl ifanc yn dysgu sgiliau pwysig, dim wrth fynd i glwb neu wrth wneud gwaith rhan-amser.”

- (i) Ydych chi'n cytuno gyda Mrs Thorne?

.....
[1]

- (ii) Pam?

(a)

.....
[2]

(b)

.....
[2]

Adran C**[25]**

- C9. (a)** Ysgrifennwch **yn Gymraeg** ar **un** o'r canlynol (tua 150 o eiriau).
Write in Welsh on one of the following (about 150 words).

Naill ai
Either

Ysgrifennwch lythyr at eich Pennaeth yn sôn am ffyrdd i wella eich ysgol.
Write a letter to your Headmaster discussing ways to improve your school.

Gallwch chi gynnwys:

- Pynciau'r ysgol
- Gwisg ysgol
- Rheolau ysgol
- Clybiau ar ôl ysgol
- Ysgolion iach
- Ysgolion eco-gyfeillgar

You could include:

- *School subjects*
- *School uniform*
- *School rules*
- *After school clubs*
- *Healthy schools*
- *Eco-friendly schools*

- (b) Neu**
Or

Ysgrifennwch erthygl i wefan Croeso Cymru yn hyrwyddo gwyliau yng Nghymru.
Write an article for the Croeso Cymru website promoting holidays in Wales.

Gallwch chi gynnwys:

- Ardaloedd gwahanol yng Nghymru
- Gweithgareddau i bobl ifanc
- Atyniadau poblogaidd
- Diwylliant Cymru
- Yr iaith Gymraeg
- Manteision gwyliau yng Nghymru

You could include:

- *Different areas in Wales*
- *Activities for young people*
- *Popular attractions*
- *Welsh culture*
- *The Welsh language*
- *Advantages of holidaying in Wales*

A large rectangular area with a solid border and horizontal dotted lines, intended for writing or marking.

Arholwr
yn unig
Examiner
only

Area with horizontal dotted lines for writing.

DIWEDD Y PAPUR
END OF PAPER

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU
AR Y DUDALEN HON

Rhif y
Cwestiwn

**Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen.
Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.**

Arholwr
yn unig
*Examiner
only*

Dotted lines for writing in the main body of the page.

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU
AR Y DUDALEN HON

TUDALEN WAG

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU
AR Y DUDALEN HON

